

szívnek, a tiszta szívnek a torzója, karikatúrája. A hazug szív az ördög temploma. A „tévelygő” már előre utal az Isten útjának nemismerésére.

11. vers: „Nem ismerték meg utaimat.” Az „út” az első zsoltár probléma-felvetésében szerepel már. Az „út”: vallás. Az ismerni ige a Szentírásban kettős gyökerű, amely két gyökér azonban csak egyetlen valóság két oldala: egyrészt elviseltetni és elviselni, másrészt „viselőssé tenni” és viselőssé lenni. Behelyettesítve ide: Nem képesek elviselni az én megvallásomat, illetve nem fogan meg bennük az isteni ige. Ez a tragédiájuk!

Ha nincs igazi kezdet (résít, arché, principium), és ha nincs jó „indulat”, akkor nem lehet jó folytatódás, és főként nem lehet jó befejezés, — „nyugalmam helyére nem juthatnak el”, nincs célhozérés! (Lásd az első zsoltárt.) — A 95. (94.) zsoltár napi zsolozsmázásunk jó „kezdeté”. Tovább kell folytatni, és jól is kell befejezni! Talán jeles zsoltárfordítónk, Sik Sándor Őszi fecske című versének néhány sorát is szívünkbe vésve: „Jaj, csak akkor el ne késsen hozzád csukló szívverésem; én Istenem, csak az Áment el ne vétsem!”

Szent Benedek Regulájából idéztük, hogy „a 94. zsoltárt antifónával (invitatóriummal) kell mondani, mégpedig énekelve!” Ennek a felszólításnak az az alapja, hogy a zsoltárok lényegükben *énekek!* Természetesen már pusztá elmélkedő olvasásuk is nagy lelki haszonnal jár. A zsoltárok azonban nem csupán és egyszerűen „lelki táplálékot”, hanem a testestül-lelkestül szemlélt egész emberi személyiségnek az Isten életébe szövődését szolgáló élettevékenységek. Ha tehát éneklésre talán nincs is módunk, mégis — mint ahogyan a régi atyák mondták — *digne, attente et devote*, vagyis „méltón, figyelmesen és áhítattal” kell recitálnunk. Csak így lesz zsolozsmázásunk igazi imádságszüret, kegyelem-szüret. És így lehet minden egyes zsoltár imádkozása-éneklése mind az egyéni, mind a közösségi életünkben — bilincstépő és börtönrácscsagattó.

PETZ GYÖRGY

Ha nem tudom . . .

*Ha nem tudom meg, mit beszél a tenger,
nem tudom meg, mivégre születtem.*

Kié ez a tenger? Senkié.

És a lányok nevetése? Elviszi a szél.

És ráfagy végül mégis a szájra.

Kié ez a tenger, ez a kék nevetés?

Tudja: mire vár a szél,

merre a hajók — fehér fogak gyöngye,

s laposan rajt a felbők —

Kié a tenger nevetése?

1989 január vége, Kuba